

SKRZYPCE – SKRZYPCE?... DROGA DO SKRZYPIEC WSPÓŁCZESNYCH

Wobec wciąż trwającej ewolucji myśli ludzkiej wszystko, co poprzedza teraźniejszość, można zaliczyć do osiągnięć lub wydarzeń dawnych i historycznych. Dotyczy to zarówno obyczajowości jak i nauki i sztuki.

Z perspektywy naszych czasów, określamy epoki i style. Mówimy o instrumentach średniowiecznych, renesansowych, barokowych, klasycznych, romantycznych i późniejszych. Od kiedy możemy mówić o s k r z y p c a c h ?

Najwcześniejsza znana ilustracja skrzypiec według Davida Boydena pochodzi z 1535 roku. Jest to instrument trzystrunowy, podobny do mazanek (nota bene oryginalne mazanki, zachowane w Muzeum Instrumentów Ludowych w Szydłowcu pochodzą z XIV wieku). Wiadomo też, że w Anglii w consortach występują renesansowe skrzypce a jednocześnie na dworze brytyjskim do tańca przygrywały rebeki i inne instrumenty przypominające skrzypce.

Od początku XVII wieku, kiedy dzięki Włochom skrzypce doceniono jako instrument wirtuozowski i retoryczny, wiodły one prym wśród innych instrumentów w zespołach dworski i kościelnych.

Organizowanie koncertów publicznych, tak w ramach Concerts Spirituel w XVIII wieku jak Bach – Abel Concerts i koncertów Salomona, przyniosło zmianę oczekiwań wobec brzmienia instrumentów. Skrzypce nie nazywane przez Bacha barokowymi, Mozarta – klasycznymi a Wieniawskiego – romantycznymi, ulegały oczywistej ewolucji a literatura muzyczna wzbogacała się o dzieła właściwe czasom kompozytora.

Droga do skrzypiec XXI wieku wiodła zatem przez wiele stuleci. Zapoczątkowały ją różnego rodzaju prototypy: fidele, rebeki, rebaby. Na pewno jeszcze nie skrzypce.

Agata Sapiecha

PROGRAM

Sonaty J. S. Bacha:

- Adagio z I sonaty na skrzypce solo g – moll
- III sonata a – moll
- II Partita d – moll

Suity na skrzypce solo Johanna Paula Westhoffa (1696)

Wykonanie:

Agata Sapiecha

Kierownictwo artystyczne cyklu – **prof. Andrzej Zieliński**

Agata Sapiecha – skrzypaczka, solistka, absolwentka Akademii Muzycznej im. Fryderyka Chopina w Warszawie, Dresdner Akademie für Alte Musik w specjalności „skrzypce

barokowe”, pedagog, założycielka i kierownik artystyczny zespołu „Il Tempo” (1990). W latach 1992–2002 prowadziła autorskie audycje cykliczne w Programie 2 Polskiego Radia. Wielokrotnie uczestniczyła w pracach jury światowych i ogólnopolskich konkursów muzyki dawnej i kameralnej m.in. Festiwal Flandryjski w Brugii, „Premio Bon Parti” w Rovereto, „Schola Cantorum” w Kaliszu. Od 1996 kieruje Międzywydziałowym Studium Muzyki Dawnej Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie. Wykłada tam zagadnienia dotyczące interpretacji muzyki dawnej, prowadzi klasę gry na instrumencie historycznym, zespoły muzyki dawnej i orkiestrę barokową. Jest kierownikiem artystycznym i wykładowcą Forum „Muzyka Dawna na UMFC” (od 2003) a także założycielką, dyrektorem i wykładowcą Międzynarodowych Letnich Akademii Muzyki Dawnej w Wilanowie (od 1992) oraz założycielką Fundacji „Concert Spirituel” (1999). Współpracuje z wieloma polskimi i zagranicznymi zespołami i solistami, zwłaszcza z Simonem Standagem — tak w repertuarze zespołu Il Tempo, jak i w cyklu koncertów duetów skrzypcowych pt. „Barokowy dialog”. Autorka książki „Mowa dźwięków w muzyce XVII wieku.” wyd. UMFC (2011), oraz rozdziału „Muzyka dawna” w „Raporcie o stanie muzyki polskiej” wyd. Instytut muzyki i tańca (2011). W 2006 roku otrzymała honorową odznakę „Zasłużony dla kultury polskiej”, przyznawanej przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Trzykrotnie nominowana do „Paszportów” Polityki w kategorii „Muzyka”. Wraz z zespołem „Il Tempo” miała zaszczyt występować przed Królową brytyjską i hiszpańską parą Królewską.